

שאלות שנשאלו בימי חג הסוכות II - שיעור 631

I. השאלות הנוגעות לשעון המעורר

- (א) **אסור לכונן את הפעמון** של שעון מעורר בשבת או ביו"ט כיון דכינון שעון מעורר חשוב תיקון ואף שאינו אלא לשימוש חד פעמי שהוא עושה דבר חדש ותיקון בגוף הכלי משא"כ מהחזרת אודרא לבי סדיא ואפילו הוא רק גורם קול אלאחר זמן (שש"כ כ"ח - הערה ס"ד)
- (ב) **מותר לכונן את השעון מע"ש** ויסגור את נצרת הפעמון ובשבת ישוב וישחררה כדי שהפעמון יצלצל בשעה הרצויה ודוקא אם הוא לדבר מצוה דהוי רק גרמא להשמעת קול ויש לדון לכף זכות שלא כנן בשבת רק בערב שבת (הערה ס"ה)
- (ג) **מותר להסב בשבת את מחוגי השעון המעורר** לשעה הרצויה ככוס של פרקים (שי"ג - ו)
- (ד) **מותר להפסיק את צלצול השעון** מכיון שאינו עושה אלא פעולה למניעת השמעת קול אולם בשעון חשמלי אסור לעשות זאת כיון שבהפסקת הצלצול גם מפסיקים את המעגל החשמלי (ס"ט) שיש איסור בנין וסתירה להחזו"א

II. **לתקן מטה** שהתיקון נעשה ע"י חשמלי מותר ע"י נכרי לחולה שאין בו סכנה וכל מי שחולה בבית החולים הוי לכל הפחות במצב זו (שכ"ח - י"ז)

III. **מותר לצאת בכגד שיש מחובר בו כפתורי חלפים (reserve buttons)** משום שהם בטלים להכגד ועוד דזה תפקידו (שש"כ י"ח - הערה קל"ח בשם רב שלמה זלמן) כך שמעתי מרב דוד פיינשטיין בשם רב משה

IV. **יש מי שרוצה ללמד זכות** על אלו היושבים בשעת שמקיפים בספרי תורה בשעת ההקפות משום שיש מחיצות של בני אדם המקפים את הספרים (שש"כ כ"ד - קי"ח) ועיין בערוך השלחן (י"ד רפ"ז - ה) דבעת שמסבבין עם הס"ת סביב הבימה מחוייבים לעמוד דזה כמו שהס"ת עוברת אבל בין סיבוב לסיבוב כשמחזיקין הס"ת בידיים הוי כס"ת על מקומה וכן נהג החזו"א ואפשר רק בהקפה ראשונה שהיא מעיקר הדין צריך לעמוד ועוד הסביב סביב הבימה מיקרי מקומו (פסקי תשובות תרס"ט - 10) וצ"ע ג

V. **פתיחת הסינק** או בית הכסא שנסתם בשבת אם הוא דבר המצוי אין בו קלקול ותיקון ויש להתיר גם בכיפת שאיבה דהרי הוא כהדחת כלים ואם נסתם לגמרי הוא תיקון ממש כעשיית פתח אך אם יש צורך גדול יש להתיר ע"י נכרי (אג"מ ד - מ - ט)

VI. **אם רוצה ליטול הלייכטר מהסוכה** בליל שבת אחר שכבה צריך להניחו על טס גדול מאוד ששייך בו תשמישים אחרים ולהניח עליו דבר שאינו מוקצה מערב שבת שבאופן זה הוי בסיס לדבר האסור ולדבר המותר ובמקום צורך יש להתיר משא"כ טס המיוחד להמנורה (אג"מ ה - כ"ז - י"ח) וע"ע בדברות משה (ז - ל"ח - 3)

VII. **תבשיל המבושל כל צרכו** שהיה מונח ע"ג הבלעך וככתה האש בשבת ונצטנן אלא שעדיין חם קצת מותר להחזירו לכירה אחרת שיש בלעך כמו שמותר להעמידה במקום יותר חם באותו בלעך שלא כבה אבל דוקא כשנכבה מאליו ע"י איזה סיבה אבל אם כבו בכונה בע"ש אסור דהא בטלו בכונה שהייה ראשונה (אג"מ ז - ע"ד - ל"ח)

VIII. **להניח לכתחלה על הבלעך** בשבת דבר יבש המבושל כל צרכו מותר דוקא על מקום שא"א לבא לידי יד סולדת ואפילו כשהיו שם כל היום אבל מקום שאם יהיו שם זמן גדול יהיה היד סולדת אסור בשהייה לכתחלה או בחזרה בנצטנן לגמרי אף ביבש כהמג"א (כ"ג - ל"ז) ובבתי מלון אין להתיר כלל אפילו לאנשים הכשרים (אג"מ ז - ע"ד)

IX. **ליתן מאכל שנקרא COLE SLAW** על טשאלאנט חם בכלי שני נראה לי דיש להתיר שהוא אינו מתכוין לבישול והוי פסיק רישא דלא ניחא ליה כלל ובדבר יבש בכלי שני הוא רק חומרא בעלמא (אג"מ ז - ע"ד - ז) ועוד דאין מסתברא שנתבשל כמאכל בן דרוסאי (ד"ע)

X. **אסור לערך שעון** אפילו בעודו הולך שלא יפסוק הלוכו אם לא לצורך חולה הצריך לכך וע"י א"י יש להתיר להעריכו לצורך חולה אפילו כשנפסק הילוכו (מ"ב של"ח - ח) והשעון שנקרא self winding מותר משום שאינו מתכוין ואפילו אם הוא פ"ר מותר שיש אומרים

דאין איסור פ"ר בתיקון מנא (מגיד משנה שנת י"ז - ז) ועוד דזה מקרא דרך תשמישו

XI. האשה שעשה קידוש בלא הבדלה במוצאי שבת היא צריכה להבדיל לעצמה אם אין אחר להוציאה (ד"ע)

XII. בא לתפלת מנחה או מעריב מאוחר וכמעט אין מקום להכנס לבית הכנסת אם יש מניין אחר ברבע שעה צריך להמתין למניין אחר ואבאר

XIII. מי ששכר אופנים למשפחתו מנכרי ובטעות לא שילם בעבורם נחשב טעות עכו"ם ואינו מחויב לשלמו אמנם נער שמשמש בכרטיס שנקרא bus pass באופן שאין רשות מהמדינה להשתמש בו נקרא גזל עכו"ם וצריך להשיב הגזילה ואבאר

XIV. ליל שמיני עצרת אין מקדשים קודם ודאי לילה אמנם בשעת הדחק כגון לחולה בבית החולים יכול לקדש אפילו קודם השקיעה אחר הפלג המנחה כשיטת הט"ז (ד"ע)

XV. להקדים תפלת מוסף לשחרית כדי לאמרה בציבור אין לעשות עיין באג"מ (ד - ס"ח) שמביא ראיה מהרא"ש דמעלת תפלה בציבור אין הוא בגדר "מקודש" לעומת תדיר שחרית קודם למוסף

XVI. אם לא התפלל מוסף עד שהגיע זמן המנחה מתפלל של מנחה ואח"כ של מוסף דמנחה תדירה (זרכות כ"ח: ושו"ע רפ"ז - ד) ועיין בערוך השלחן (רפ"ז - י"ז) דלא שמענו מי שעושים כן עיין שם ההסבר

XVII. אם יורד שלג גדול כמו שהיה בשבוע הקודם בעיר Buffalo יש להתיר אמירה לנכרי בכמה אופנים על מלאכת דאורייתא ואבאר

XVIII. ושלג רב על הסכך עיין בבאר היטב (תרכ"ו - ה) ושערי תשובה דכשירה שאינו חוצץ אמנם עיין בערוך השלחן (תרכ"ט - ז) דלשעתו מבטל הסכך

XIX. דוד מים חמים

(א) יסוד השאלה היא כי המים שבצינורית אינם רותחים עד כדי העלות אבעבועות או אפשר אינם יד סולדת בו והגרל"י הלפרין ראש מכון טכנולוגי לעניני הלכה אמר דידוע שאין לסמוך על המדידות שנעשו במדות החום בהחמים שבצינור כי אין לדמות מיחם למיחם (ספר אוצרות השבת דף תקכ"ח) ועוד בגובה הצינורית אינם חמים כלל ועם פתיחת הברז גורם לבישול דהיינו בפתיחת הברז מים מהצינורית נפגשים בירידתם לתוך הכוס במים מהמיחם ומתבשלים וגם המים שנותרו בצינורית הונמכו יותר ומתחממים יותר מכשהיו בגובה הצינור ויש עוד סוג מיחם דאם פתיחת הברז וירידת גובה המים במיחם נכנסים מים מהצינורית לגוף המיחם ומתבשלים שם יותר

(ב) עיין באג"מ (ד - ט"ז - ה) דאין בישול אחר שיעור של יד סולדת בו בדבר לח ועוד כתב (שם אות י"ט-י"ב) דמותר לערות מים מכ"ר לכלי שנותרו בו טיפי מים שנתבשלו ונצטננו שהוא פסיק רישא דלא ניהא ליה על חצי שיעור דאפילו לשיטת התוספות מותר (שנת ט"ח: וק"ג: ושו"ע ש"כ - י"ח) וגם אם לא נתבשלו הטפות כלל אפשר אין להחמיר מ"מ אם יש מים הרבה מבושלים שנצטננו לגמרי יש לאסור לערות עלייהו הרבה מים רותחין באופן שהצוננין יעשו רותחין כיון דהוא פסיק רישא דניחא ליה

(ג) למעשה אין איסור ברור בדבר וכיון דהגרש"ז אויערבך והשו"ת אז נדברו והספר שבת כהלכה הקילו בדבר וכן משמע מהאג"מ הג"ל אין למחות בהמקילים בדבר Rav Yakov Forsheimer נתן עצה לדחוק המשאבה כמה פעמים ערב שבת ובזה יכול לצאת לכ"ע

XX. השתמשות בפילטר שנקרא E-Z FILTER בשבת ויום טוב

(א) ביום טוב עיין בשיעור 534 (vi) (ב) בשבת עיין בשיעור 534 (v)

(ג) ומי שהוא אורח בבית שאין מקפידים ומסננין בשבת ויום טוב יש להתיר משום ספק ספקא אפשר שאין בהמים שרצים ואין כאן איסור ברור ואת"ל שיש שם שרצים הוי רק גרמא ברוב פעמים ואפשר אפילו בשבת מותר במקום שהוא אורח ואבאר

נפסם לעלוני נשאית אבי אורי ל' אלילעזר ליפא ב"ר יעקב ארזב' ע"ה אלא אורח' כאלה רחל ב"ר גרשון חנוך פסניק הכפן ע"ה